

Europaudvalget

FOLKETINGET

OFFENTLIGT REFERAT
AF. 7 EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 19. december 2007
Tidspunkt: kl. 12.46
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Svend Auken (S) formand, Kim Andersen (V), Michael Aastrup Jensen (V), Erling Bonnesen (V), Henrik Høegh (V) næstformand, Morten Messerschmidt (DF), Helle Sjøle (KF), Kim Mortensen (S), Yildiz Akdogan (S), Steen Gade (SF), Lone Dybkjær (RV), Bjarne Laustsen (S), Frank Aaen (EL), Line Barfod (EL).

Desuden deltog: Statsminister Anders Fogh Rasmussen, udenrigsminister Per Stig Møller og udviklingsminister Ulla Tørnæs.

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd den 14. december 2007

Det Europæiske Råd 13-14/12-07 – bilag 6 (formandskabets konklusioner fra DER 14/12-07)
EU-note (072) – E 14 (resumé af konklusioner fra DER 14/12-07)
Udvalgsmødereferater:
EUU alm. del (072) – bilag 53, side 181 (referat fra forelæggelsen af DER i EUU 12/12-07)

Statsministeren: Vi havde møde i sidste uge i to omgange. Første dag undertegnede vi Lissabontraktaten i Lissabon, og på andendagen var der møde i Det Europæiske Råd i Bruxelles.

Med undertegnelsen af traktaten kan hvert land nu påbegynde sin nationale ratifikation af traktaten. Målet er, at den nye traktat skal kunne træde i kraft den 1. januar 2009. I Danmark vil regeringen den 9. januar fremsætte lovforslag om ratifikation af traktaten. Der var på topmødet enighed om, at den nye traktat vil komme til at udgøre en vedvarende og stabil ramme for EU-samarbejdet i mange år fremover. Det betyder, at vi kan fokusere kræfterne på at skabe konkrete resultater i Europa. Det er noget, som vi fra dansk side kun kan være tilfredse med.

På selve EU-topmødet var spørgsmålet om Kosovos fremtidige status hovedemnet. På mødet besluttede vi at udsende to overordnede budskaber:

Det første hovedbudskab er, at EU står samlet i denne sag. Der er generelt enighed om, at status quo for Kosovo ikke længere er holdbart. Alle muligheder for en forhandlet løsning har været endevendt, og det står klart, at der ikke findes en fremtid for Kosovo som en integreret del af Serbien. Derfor gælder det om at sikre en kontrolleret og hensigtsmæssig proces frem mod fastlæggelse af Kosovos fremtidige status.

Kosovo er først og fremmest et europæisk anliggende. På mødet i Det Europæiske Råd besluttede vi derfor, at EU er parat til at påtage sig en ledende, koordinerende rolle i Kosovo. Det vil bl.a. ske gennem indsættelse af en civil mission inden for politi og retsvæsen. Der vil være tale om den hidtil største civile krisestyringsmission, som EU har påtaget sig. EU har også forpligtet sig til at bidrage til den helt nødvendige økonomiske udvikling af Kosovo og i det hele taget udviklingen af det vestlige Balkan.

Danmark vil stille med et markant bidrag til EU's nye, civile mission. Derudover bidrager Danmark allerede med et betydeligt antal soldater til NATO-styrken i Kosovo.

Det andet hovedbudskab fra Det Europæiske Råd er, at EU ønsker at knytte Serbien og de øvrige lande i regionen tættere til EU. Det vil på lang sigt være den mest effektive måde til at stabilisere regionen og til at fremme yderligere udvikling.

Særligt i forhold til Serbien er budskabet, at Serbien har et europæisk perspektiv. Men det er fortsat op til Serbien selv at opfylde de nødvendige betingelser, herunder i forhold til samarbejde med krigsforbrydertribunalet i Haag.

På Det Europæiske Råds møde blev det også besluttet at nedsætte en såkaldt refleksionsgruppe. Gruppen skal komme med bud på, hvordan EU-samarbejdet i et langsigtet perspektiv kan sikre konkrete resultater for borgerne. Gruppens formand bliver den forhenværende spanske premierminister Gonzales. Derudover blev der udnævnt to næstformænd: Den forhenværende lettiske præsident Vike-Freiberga og Nokia-chefen Ollila. Gruppens formandskab får til opgave at komme med et forslag til sammensætning af gruppens øvrige medlemmer. Gruppen vil så blive endeligt etableret på et møde i Det Europæiske Råd under det franske formandskab i anden halvdel af 2008. Gruppen får i alt 9 medlemmer og skal aflægge rapport til Det Europæiske Råds møde i juni 2010. Fra dansk side er vi tilfredse med, at det af gruppens mandat fremgår, at den ikke skal beskæftige sig med traktatmæssige eller institutionelle emner.

På mødet vedtog vi endelig en erklæring om, hvordan vi fra EU's side kan udnytte globaliseringens muligheder i de kommende år med afsæt i de styrkede redskaber, som den ny traktat giver os. Erklæringen omhandler en bred vifte af emner, herunder om økonomiske reformer, klima og energi, frihandel, regulering af de finansielle markeder, udvikling, sikkerhed og migration. Erklæringen understreger vigtigheden af, at EU anlægger en grundlæggende positiv tilgang til globaliseringen til gavn både for EU's egne borgere og for verden som helhed. Vi finder det også meget positivt, at erklæringen slår fast, at EU vil leve op til sine ambitiøse beslutninger på klima- og energiområdet. Ikke mindst er det positivt, at der er enighed om at arbejde for en global klimaaftale på topmødet i København i 2009.

Line Barfod pegede på, at man stadig ikke havde den endelige udgave af traktaten komplet med alle bilag osv. på dansk, og spurgte, hvornår man kunne forvente den.

Hun spurgte, om statsministeren ville love, at den endelige traktat med alle bilag ville blive trykt og blive tilgængelig for offentligheden i så god tid, at det blev muligt at læse den og debattere den, før der skal ske en ratifikation – eller Folketinget siger nej til at ratificere. I den forbindelse nævnte hun, at man i Ungarn har ratificeret, før man havde den endelige, komplette udgave.

Line Barfod spurgte også, om der bliver afsat midler til at få en folkelig debat om traktaten.

Morten Messerschmidt henviste til, at statsministeren ved forelæggelsen af topmødet havde henvist til udkastet til globaliseringserklæringen, hvor man sagde, at nu skulle man ikke diskutere traktatændringer i lang tid. Han spurgte, hvor den bestemmelse står i det, der blev vedtaget på topmødet.

Han mindede om, at Dansk Folkeparti har taget en reservation over for den potentielt katastrofale linje, regeringen har anlagt vedrørende Kosovo. Der

står i konklusionerne, at Kosovo skal være et demokratisk og multietnisk samfund, men det var Morten Messerschmidts klare indtryk, at der ikke var nogen albanere, der ønskede at have en eneste serber i området.

Hvad forventer EU af administrationen i Beograd i forhold til domstolen i Haag?

Lone Dybkjær spurgte, om statsministeren i et åbent møde havde en kommentar til Gordon Browns manglende tilstedeværelse ved underskrivelsen af traktaten i Lissabon.

Hun forstod, at refleksionsgruppen åbenbart først skal nedsættes under det franske formandskab. Hun kunne godt læse, hvad der stod at refleksionsgruppen skulle beskæftige sig med, men det måtte betegnes som "alt godt fra havet", idet den skal beskæftige sig med alt det, man beskæftiger sig med i det europæiske samarbejde i forvejen. Derfor ville hun gerne have statsministeren til at forklare, hvad meningen med at nedsætte en refleksionsgruppe var. I øvrigt kvitterede hun for, at der var kommet en kvinde med i formandskabet.

Hun spurgte, hvordan bistanden til refleksionsgruppen vil blive organiseret.

Steen Gade syntes, den balance, man havde fundet med hensyn til Kosovo og Serbien, var helt rigtig. Når man nu stiller Serbien et perspektiv som kandidatland i udsigt, har man så gjort sig nogle overvejelser over, om det ikke ville være mest hensigtsmæssigt at drøfte hele området samlet? Det ville jo være skørt, hvis man først gør Kosovo mere og mere selvstændigt, og så bagefter skal det ind i EU og have et tættere samarbejde med de andre lande. I stedet for at behandle landene hver for sig skulle man måske behandle dem som et samlet pulje.

Statsministeren svarede Line Barfod, at traktaten vanen tro bliver optrykt som bilag til det lovforslag om ratifikation, som kommer til januar.

Når regeringen har lagt det frem, er det Folketinget, der styrer processen.

Det er traditionen, at de midler, der er til rådighed for oplysning, besluttet af Folketinget.

I svaret til Morten Messerschmidt henviste statsministeren til punkt 6 i erklæringen, hvor der står: "Lissabontraktaten giver EU en stabil og varig institutionel ramme. Vi forventer ingen ændringer i en overskuelig fremtid ... " Det er vi særdeles tilfredse med.

På spørgsmålet om, hvordan EU kan sikre, at Kosovo bliver multietnisk – med andre ord at Kosovo vil sikre og beskytte mindretallets rettigheder, i dette tilfælde det serbiske mindretals rettigheder, idet Kosovo består af 90 pct. albanere og 10 pct. serbere – svarede statsministeren, at det vil givet være en del af det grundlag, hvorpå Kosovo erklærer sin uafhængighed. Han tilføjede, at det fremgår af EU-planen, at det er en internationalt overvåget selvstændighed, og at en af betingelserne netop er beskyttelse af mindretal. Der vil også være en international tilstedeværelse, som vil sikre dette.

Statsministeren mente, det på forhånd var svært at sige i detaljer, hvad EU

forventer af Serbien med hensyn til samarbejdet med krigsforbrydertribunalet i Haag, men krigsforbryderdomstolen må erklære, at Serbien samarbejder fuldt ud med den.

I relation til Lone Dybkjærs spørgsmål havde statsministeren ingen kommentar til Gordon Browns rejseplaner, men han havde forstået, at Gordon Brown var optaget af et møde i det britiske parlament, og han ville aldrig udtrykke kritik af, at en statsminister tager hensyn til sit parlament.

Der er nu god tid til at sammensætte refleksionsgruppen, når den først går i gang med sit arbejde til efteråret 2008 under fransk formandskab, og da den har et utroligt langt tidsperspektiv, gør det ikke noget, om der går et halvt eller trekvart år, før den indleder sit arbejde. Lone Dybkjær har ret i, at en række af de emner, som refleksionsgruppen skal beskæftige sig med, er der også andre, der beskæftiger sig med, men det har altså været et ønske at nedsætte en sådan gruppe, og statsministeren mente ikke, det var nogen skade til, at der var nogle mennesker, der sad og kiggede på, hvordan udviklingen i EU skulle være på meget langt sigt. Stats- og regeringscheferne ville først høre fra gruppen i juni 2010.

Med hensyn til bistanden til refleksionsgruppen henviste statsministeren til punkt 12 i erklæringen, hvoraf det fremgår, at det er op til gruppen selv at tilrettelægge sit arbejde. Der er altså ikke taget stilling til sekretariatsbetjeningen.

Statsministeren gav Steen Gade ret i, at EU bør betragte Vestbalkan samlet, men det er også meningen med de signaler, der udgår fra EU. Vi sikrer, at landene på Vestbalkan har et europæisk perspektiv, men på den anden side er det også vigtigt, at vi ikke går på kompromis med de kriterier, der skal være opfyldt for, at man 1) kan indgå en associeringsaftale, 2) kan få status som kandidatland og 3) kan indlede optagelsesforhandlinger. EU tager landene i den rækkefølge, hvori de opfylder kriterierne.

Frank Aaen henviste til, at man før topmødet havde en drøftelse med statsministeren om folkeafstemning, hvor man var enige om, at der ikke var truffet beslutning i Danmark for eller imod en folkeafstemning. Derfor spurgte han, hvordan statsministeren havde formuleret sig med hensyn til folkeafstemning i Danmark.

Frank Aaen syntes ikke rigtig, Line Barfod fik et svar på spørgsmålet om, hvorvidt der gives penge til oplysningsarbejde om traktaten. Han var enig med statsministeren i, at det skal vedtages i Folketinget, men hvad mener regeringen?

Formanden gjorde opmærksom på, at det normalt er Folketinget eller organer, som Folketinget har givet midler til, der står for informationsaktiviteterne, og oplyste, at man havde planlagt, så snart regeringen havde fremsat lovforslaget om ratifikation, at diskutere, hvordan oplysningsaktiviteterne skal tilrettelægges. Det vil ske, før det egentlige arbejde i Folketinget med lovforslaget starter.

Frank Aaen gjorde opmærksom på, at hvis der skal ekstra midler til oplys-

ningsaktiviteter, skal de komme udefra, og det er regeringen, der har pengene. Derfor ville det være rart at vide, om regeringen er indstillet på, at der skal gives ekstra penge.

Morten Messerschmidt mente, det måtte være vanskeligt for regeringen i Beograd at vide, hvad den skal gøre i relation til krigsforbrydertribunalet for at komme ind i kredsen af lande, der kan kalde sig kandidatlande. Morten Messerschmidt mente, det ville være utroligt vigtigt at sende et positivt signal til Serbien, når man nu er ved at røve en del af landet fra serberne. Er det EU's opfattelse, at den serbiske regering ligger inde med viden om, hvor de krigsforbrydere, som ikke er taget til fange endnu, befinder sig, og forventer man at få sådanne oplysninger udleveret?

Morten Messerschmidt pegede på, at man i punkt 14 hilser udvidelsen af Schengenområdet velkommen, og spurgte, om man i den forbindelse havde overvejet, hvilke retspolitiske initiativer der bliver nødvendiggjort af, at der nu kommer en lang række lande ind, hvis administration, politimyndigheder og grænsekontrol er markant ringere, når det drejer sig om at sikre os mod international kriminalitet, kvindehandel, narkohandel m.v.

Statsministeren gjorde i svaret til Frank Aaen opmærksom på, at traktaten ikke var en del af topmødet, men stats- og regeringscheferne var samlet for at skrive den under. Han havde, da der var interesse for det, orienteret om den proces, der var tilrettelagt i Danmark, og om den beslutning, der var truffet af et bredt flertal i Folketinget.

I svaret til Morten Messerschmidt sagde statsministeren, at han ikke mente, det var svært for Serbien at finde ud af, hvilke betingelser der skulle være opfyldt for at få status som kandidatland. Serbien skal fuldt og helt samarbejde med krigsforbrydertribunalet. Det gør Serbien bare ikke. Statsministeren kunne ikke skrive under på det, Morten Messerschmidt sagde om, at man var ved at røve en del af Serbien fra serberne. Han mindede om, at serberne i første omgang fratog Kosovo dets autonomi og derefter igangsatte aktioner, der kunne opfattes som folkedrab eller forsøg derpå, og at Serbien i øvrigt har begået uhyrlige forbrydelser i forhold til en del af Serbien. Derfor kunne man ikke forestille sig en tilbagevenden til en situation, hvor Kosovo er en integreret del af Serbien, og derfor må det ende med en eller anden form for internationalt overvåget selvstændighed.

Statsministeren delte ikke Morten Messerschmidt bekymring for udvidelsen af Schengenområdet og sagde, at når det først sker nu, er det fordi de lande, der nu bliver omfattet af Schengen, først skulle opfylde nogle betingelser med hensyn til skrap grænsekontrol. Han gik ud fra, at dansk politi og andre danske myndigheder er opmærksomme på situationen, og hvis den skulle føre til, at der er behov for ekstraordinær indsats, var han sikker på, at den vil blive iværksat. I øvrigt tilføjede statsministeren, at det er en misforståelse at tro, at bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet alene sker ved grænsekontrol. Den reelle bekæmpelse sker ved meget mere avancerede metoder.

Frank Aaen gjorde opmærksom på, at der normalt er blevet bevilget flere

penge til informationsaktiviteter, når der blev indgået nye traktater. Men det er der ikke givet penge til nu.

Han syntes, det lød, som om statsministeren var kommet ud i noget snavs, hvis man havde henvist til beslutninger i Folketinget, idet Frank Aaen ikke mente, der var truffet beslutning om ikke at sende ratifikationsloven til folkeafstemning.

Morten Messerschmidt var enig i, at bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet ikke alene skete ved grænsekontrol, men når statsministeren sagde dette, lå der heri, at en del af kontrollen sker ved grænsen. Derfor ville han fortsat stille spørgsmålstegn ved, om det var det rigtige tidspunkt at ophæve grænsekontrollen for de nye lande.

Statsministeren sagde til Frank Aaen, at han aldeles ikke havde givet forkerte oplysninger, men givet den korrekte faktuelle oplysning, at et bredt flertal i Folketinget havde stemt forslag, som gik ud på, at der skulle være folkeafstemning, ned, men endelig beslutning om ratifikation sker først på et senere tidspunkt.

Det er velkendt, at regeringen og Morten Messerschmidt har forskellig opfattelse af Schengensystemet, men statsministeren påpegede, at der fra EU's side er givet støtte til de nye medlemslande til forstærkning af grænsekontrollen.

Laval-dommen

Formanden nævnte, at EF-Domstolen dagen før havde afsagt en dom i den såkaldte Lavalsag. Derfor havde man fra sekretariatet udarbejdet en EU-note om sagen og om den lignende sag, hvor Domstolen afsagde dom for en uge siden. Line Barfod havde ringet til formanden for at få stillet et samrådspørgsmål til statsministeren om dommen. Det mente formanden ikke, man kunne få med så kort varsel, idet dommen var uhyre kompliceret, og præmisserne stritter i mange forskellige retninger, hvilket formanden havde konstateret, da han mellem kl. 1 og 2 om natten havde læst dommen. Men han havde aftalt med statsministeren, at denne ville give udvalget en orientering, og så ville medlemmerne kunne udtale sig om dommen og stille spørgsmål til statsministeren om regeringens holdning. Men en egentlig gennemgang af dommen og dens konsekvenser ville man tage på et senere tidspunkt med beskæftigelsesministeren. Formanden ville forslå, at man gjorde det sammen med Arbejdsmarkedsudvalget først i det nye år. Udvalget havde varslet over for beskæftigelsesministeren, at man forud for et mundtligt samråd ønskede et skriftligt materiale.

Statsministeren: Der kom altså den dom i Lavalsagen i går. Det er jo en sag, vi har fulgt med meget betydelig interesse, fordi udfaldet af sagen kan have virkninger på det, vi kalder den danske model – man kunne måske også sige

den skandinaviske model – for, hvordan arbejdsmarkedet fungerer. Vort system er karakteriseret ved, at vi har meget lidt lovgivning til at regulere forholdene på arbejdsmarkedet. Til gengæld har vi et tæt net af overenskomstaftaler til at regulere arbejdsmarkedet. Det har utroligt mange fordele. Vi vil derfor også gøre en indsats for at sikre, at denne model kan overleve i fremtiden.

Til denne model hører altså også de faglige organisationers konfliktret i forbindelse med at sikre en regulering af arbejdsmarkedet via overenskomster. Det er jo det eneste mulige alternativ til lovgivning. Derfor er det selvfølgelig meget betydningsfuldt for os, at vi kan sikre det system i fremtiden.

Nu er der så kommet denne dom. Beskæftigelsesministeriet har oplyst, at man nu vil foretage en nærmere undersøgelse af dommen og dens rækkevidde, og herefter vil beskæftigelsesministeren tage en drøftelse med arbejdsmarkedets parter om konsekvenserne af dommen. Beskæftigelsesministeren har også oplyst, at man forventer at kunne sende et notat til Europaudvalget om dommen, når de nærmere konsekvenser af den er afdækket.

Bjarne Laustsen takkede statsministeren for, at han sagde nogle ord om dommen, selv om han måske ikke havde læst alle præmisserne. Grunden til, at dommen er interessant i Danmark, er, at ordførere fra Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti siger ting, der gør, at konfliktretten reelt bliver afskaffet. Bjarne Laustsen mente, at forudsætningen for, at vi kan have denne danske model, må være, at der er to parter, og at det er ligeværdige parter uden indblanding fra tredjepart. Det indebærer selvfølgelig også, at man har en konfliktret, hvis man ikke kan blive enige. Så må den stærkeste jo vinde.

I forhold til EU bad Bjarne Laustsen statsministeren bekræfte, at konfliktretten står over hensynet til den frie bevægelighed. Selv om man har en bevægelighed, må det foregå på vilkår, så konfliktretten ikke bliver svækket.

Kim Mortensen havde ikke læst dommen, men han havde set omtalen af den og mente, det selvfølgelig var en dom, vi skulle tage alvorligt. Han mente, det virkede som en ualmindelig hård dom i forhold til det aftalesystem, vi har i Danmark. Derfor ville han spørge lidt til statsministeren holdning. Han spurgte, om statsministeren aktivt over for Kommissionen og over for sine kolleger ville forsvare vort aftalesystem, både muligheden for at indgå aftaler og muligheden for at bruge konflikt som redskab. I den forbindelse henviste han til, at historisk havde såvel lønmodtagerne som arbejdsgiverne benyttet sig heraf. I øvrigt henviste han til, at det mandat, regeringen fik i forhold til udstationeringsdirektivet, præcist angav, at det er en forudsætning for Danmark, at det aftalesystem, vi har i Danmark, kan bestå.

Line Barfod var også glad for, at det kunne lade sig gøre at få en indledende drøftelse i dag med statsministeren, og for at sekretariatet havde lavet et notat om dommen. Det er ret alvorlige ting, der er på spil. Hun citerede flere passager fra den danske regerings indlæg i sagen fra den 30. januar 2006, som viste, at vi mente, at Fællesskabet hverken direkte eller indirekte havde kompetence til at regulere fagbevægelsens ret til at konflikte for at opnå overens-

komst med en arbejdsgiver, og spurgte, om statsministeren var enig med den tidligere statsminister, Poul Nyrup Rasmussen, som havde sagt til Politiken i går, at dommen risikerer at sende det signal til borgerne i Europa, at EU er mere interesseret i at arbejderne konkurrerer, end den er i at hæve levestandarden for alle familier.

Line Barfod spurgte, om statsministeren – eventuelt sammen med den svenske statsminister – ville tage kontakt til sine kolleger for at få gjort op med, at Domstolen tiltager sig en kompetence på et område, som regeringen ikke mener, den har kompetence på.

I øvrigt mente hun, det ville blive et problem i forhold til ratifikationen og en eventuel folkeafstemning, hvis regeringen siger, der ikke bliver overgivet suverænitet, og Domstolen så tiltager sig en suverænitet og blander sig i konfliktretten.

Morten Messerschmidt afviste, at man fra Dansk Folkepartis side have anfægtet septemberforliget, herunder retten til konflikt, men konfliktretten gælder ikke ulovlige konflikter.

Morten Messerschmidt henviste til, at temaet var taget op for nylig i forbindelse med en dom, som godt nok handlede om artikel 66 om frie kapitalbevægelser, hvor regeringen blev underkendt. Nu bliver vores overenskomsts system underkendt. På et eller andet tidspunkt må regeringen indse, at der er et problem med den måde, artikel 30 er bygget op på, i takt med at EF-Domstolen udvider sin reguleringssfære. Når charteret får samme juridiske værdi som traktaten, og charteret meget klart omtaler rettigheder for arbejdstagerne, tror statsministeren så, at man fra EF-Domstolens side vil være mere tilbageholdende?

Formanden følte, at partierne i Europaudvalget i denne sag havde et fælles mål og en fælles bekymring.

Statsministeren delte formandens opfattelse. Han pointerede, at regeringen har kæmpet meget aktivt i denne sag, og som statsministeren startede med at sige, lægger regeringen meget vægt på, at vi kan fastholde den gode tradition, vi har i Danmark for, at arbejdsmarkedet er reguleret af arbejdsmarkedets parter selv. Det betyder selvfølgelig, at EU-retten også skal respektere, at der er forskellige måder at håndtere arbejdsmarkedet på.

Han ville besvare de stillede spørgsmål under ét ved at sige, at når man læser dommen, springer det umiddelbart i øjnene, at den giver nogle begrænsninger for brugen af konfliktretten i forhold til udenlandske virksomheder. Han havde bemærket, at dommen siger, at løn og arbejdsvilkår skal være gennemskuelige for den udenlandske virksomhed. Han syntes også, der var grund til at hæfte sig ved, at EF-Domstolen generelt anerkender fagforeningernes konfliktret som en grundlæggende rettighed. Det syntes han var meget glædeligt. Det er derfor, man fra regeringens side på nuværende tidspunkt gerne vil afholde sig fra at konkludere håndfast om de samlede konsekvenser af dommen. Det bør afvente, at fagfolk har haft den fornødne tid til at nærlæse og drøfte dommen. Så kan vi vende tilbage til sagen på et bedre oplyst grundlag.

Bjarne Laustsen mente, det var svært at få EU til at respektere konfliktretten, når ordførere for Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti i forbindelse med en dansk sag havde udtalt, at der ikke skulle være konfliktret.

Frank Aaen var helt overbevist om, at regeringen havde gjort hvad den kunne for at forhindre, at denne sag blev tabt, men hovedproblemet er, at EF-Domstolen inden for de seneste måneder har bevæget sig ind på at afsige domme, som fuldstændig omlægger skattesystemerne vedrørende selskaber, pensionssystemerne og nu arbejdsmarkedssystemerne. Vi har også set, hvordan det skrider på velfærdsområdet, hvor man siger, at velfærd er en vare. Derfor mente Frank Aaen, man må diskutere Domstolens rolle, når den bevæger sig ind på områder, vi i Danmark synes er et nationalt anliggende. Med den nye traktat får Domstolen måske yderligere muligheder for at blande sig.

Line Barfod gentog, at regeringen selv har sagt i sit indlæg i sagen, at Fællesskabsretten slet ikke gælder i forhold til konfliktretten, og hun mente heller ikke, at Folketinget på noget tidspunkt havde overgivet denne kompetence til EU. Da de blev spurgt i 1972, gik både DA og LO meget op i, at det overhovedet ikke var noget, EF skulle blande sig i. "Nødderne knækker vi selv", lød overskriften. Nu får vi at vide, at EF-Domstolen har kompetence på dette område. Det må regeringen da have en eller anden holdning til. Line Barfod mente, det også havde betydning for, om vi skulle have folkeafstemning eller ikke.

Statsministeren følte, det var ved at udvikle sig til en mere almindelig EU-debat og en debat for og imod traktaten. Han gentog, at han mente, det var klogest, at de overvejelser, der gøres, bliver baseret på en juridisk, faglig gennemgang af dommen. Derefter vil regeringen drøfte sagen med arbejdsmarkedets parter, og på det grundlag vil regeringen træffe beslutning om, hvordan den vil agere i sagen. En mere principiel debat om Domstolens rolle nu og i fremtiden mente han faldt uden for rammerne af dette punkt, som drejede sig om en konkret dom.

Formanden mente, det var rigtigt, at partierne havde haft lejlighed til at give udtryk for deres synspunkter. Til gengæld må man affinde sig med, at statsministeren og hans ministre må læse dommen grundigt igennem, før de giver et endegyldigt svar på de stillede spørgsmål.

Punkt 2. Samråd med udviklingsministeren om KOM (2007) 0717 – samrådsspørgsmål B og A (spørgsmål om lande uden EPA-aftaler og spørgsmål om mandatet af 15. maj 1998 og vedtagelse af V 41 af 25. januar 2007)

KOM (2007) 0717 – samrådsspørgsmål B (vedlagt)
KOM (2007) 0717 – samrådsspørgsmål A (vedlagt)
KOM (2007) 0717 – svar på spørgsmål 1-10 (om EPA-aftaler)
KOM (2007) 0717 – bilag 1 (fortroligt) (erklæring om økonomiske partnerskabsaftaler)
EU-note (072) – E 12 (notat om økonomiske partnerskabsaftaler)
Udvalgsmødereferat:
EUU alm. del (072) – bilag 51, side 157 (seneste behandling i EUU 7/12-07)
(98) side 246 FO (forhandlingsoplæg forelagt EUU 15/5-98)

Samrådsspørgsmålene havde følgende ordlyd:

Samrådsspørgsmål A:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorvidt og hvordan de foreløbige aftaler med nogle AVS-lande, der søges indgået, er dækket ind af og i overensstemmelse med mandatet af 15. maj 1998 og vedtagelse V 41 af 25. januar. Endvidere bedes ministeren oplyse, om der er fortilfælde, hvor et 9 år gammelt mandat bruges frem for at indhente et nyt mandat.”

Samrådsspørgsmål B:

”Ministeren bedes oplyse, hvad der præcist sker den 1. januar 2008 i forhold til de lande, der hverken har lavet en EPA-aftale, en foreløbig aftale eller er et LDC-land, herunder om disse lande skal til at betale told.”

Steen Gade begrundede samrådsspørgsmålene. Den reelle baggrund er, at de lande, som kommer ud i ingenmandsland, er ganske alvorligt stillet økonomisk. Den formelle baggrund er, at Steen Gade faktisk ikke mente, regeringen havde mandat til at gå med til det, man gik med til, idet han mente, at det mandat fra 1998, udenrigsministeren henviste til på det sidste møde i Europaudvalget, hvor han forelagde sagen, drejede sig om en helt anden sag.

Han mente, EU faktisk opfører sig uacceptabelt, hvilket han fik bestyrket af den erklæring, som Danmark sammen med Irland, Nederlandene og UK har afgivet.

Udviklingsministeren: Jeg er glad for, at jeg må svare samlet på samrådsspørgsmålene, og med udvalgets tilladelse vil jeg tillade mig at besvare samrådsspørgsmål B først.

Der er indtil nu indgået i alt 35 aftaler med AVS-landene. Heraf er 20 aftaler om varehandel. 9 af de mindst udviklede AVS-lande har indgået aftaler. 32 mindst udviklede AVS-lande forbliver omfattet af "Alt undtagen våben". De Kapverdiske Øer fortsætter også under denne ordning indtil den 1. januar 2011. Det var bare for at ridse op, hvad der er hovedpunkterne.

Jeg vil samtidig gerne understrege, at processen jo ikke stopper den 1. januar 2008. Kommissionsformand Barroso annoncerede faktisk på EU-Afrika topmødet, at forhandlingerne fortsætter om indgåelse af egentlige EPA-aftaler.

Det har vist sig, at det har været svært at indgå fuldstændige EPA-aftaler med alle AVS-lande inden for den fastsatte frist med årets udgang, hvor undtagelsen i WTO – waiveren – udløber. Der forhandles fortsat mellem Kommissionen og visse AVS-lande. Det er således fortsat noget usikkert, hvordan den helt endelige forhandlingssituation vil være ved årets udgang, men der kan dog gives en rimelig god oversigt. Bortset fra forhandlingerne med AVS-landene i Vestindien har forhandlingerne på det seneste været koncentreret om at indgå aftaler om varehandel. Der er ifølge oplysninger fra Europa-Kommissionen indtil nu indgået aftaler om varehandel med følgende AVS-lande:

Botswana, Burundi, Cameroun, Comoerne, Elfenbenskysten, Fiji, Ghana, Kenya, Lesotho, Madagaskar, Mauritius, Mozambique, Namibia, Papua New Guinea, Rwanda, Seychellerne, Swaziland, Tanzania, Uganda og Zimbabwe.

Hertil kommer, at Kommissionen har oplyst, at der er underskrevet mere omfangsrige aftaler – det vil sige også om tjenesteydelser – med AVS-landene i Vestindien. Det er Antigua og Barbuda, Bahamaerne, Barbados, Belize, Den Domenikanske Republik, Dominica, Grenada, Gyuana, Haiti, Jamaica, St. Kitts og Nevis, St. Lucia, St. Vincent og Grenadinerne, Surinam samt Trinidad og Tobago.

Eksport til EU fra disse lande vil derfor blive omfattet af markedsforordningen, der skal gælde for visse AVS-lande, fra den 1. januar 2008. Det indebærer, at disse AVS-lande vil have markedsadgangsvilkår i EU, der svarer til "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne. Det vil sige told- og kvotefri markedsadgang for alle varer med undtagelse af våben og med overgangsordninger for ris og sukker.

Eksporten af varer fra EU til de AVS-lande, som jeg har nævnt, der har indgået en vareaftale, er ikke omfattet af markedsforordningen. AVS-landenes forpligtelser til at liberalisere samhandelen og afvikle told på eksportvarer fra EU varierer i de indgåede aftaler. AVS-landene skal selv etablere regler til opfyldelse af de indgåede aftaler. Toldafviklingen vil i de fleste tilfælde skulle finde sted i etaper. Der er overgangsordninger på op til 15-25 år for visse varer og undtagelse for særligt følsomme varer. Den endelige toldafvikling varierer fra 80,5 pct. til 97,5 pct.

Inden jeg nævner de AVS-lande, som der ikke er indgået aftaler med, vil jeg gerne generelt sige, at som udgangspunkt er deres situation forskellig efter den 1. januar. Det afhænger af, om de er mindst udviklede eller ikke mindst

udviklede. Og samtidig vil jeg endnu engang erindre om, at der stadig forhandles med visse lande.

De mindst udviklede AVS-lande har fortsat mulighed for at være begunstiget af "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne, hvor der ikke stilles krav om gensidighed – det vil sige, at de ikke skal afvikle told på import fra EU – og hvor der sikres dem toldfri adgang til EU's marked for alle varer undtaget våben, dog med overgangsordninger for ris og sukker.

De AVS-lande, der ikke er mindst udviklede, og som ikke har indgået en EPA-aftale, vil som hovedregel være henvist til at være omfattet af EU's almindelige, generelle toldpræferencer, altså GSP. De er mindre favorable end handelsregimet under Cotonouaftalen.

Der forhandles som sagt fortsat med nogle AVS-lande, men situationen i de seks forhandlingsgrupper synes at kunne beskrives på følgende måde:

I Vestindien er der som nævnt indgået EPA-aftaler med alle AVS-lande.

I det sydlige Afrika er der indgået foreløbige vareaftaler med samtlige lande med undtagelse af Angola og Sydafrika. Angola vil som mindst udviklet land fortsat kunne være begunstiget af "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne. Fortsatte forhandlinger kan ikke udelukkes. Sydafrika kan fortsætte med at være begunstiget af den gældende handelsaftale mellem EU og Sydafrika. Kommissionens formand, Barroso, tilkendegav som sagt under EU-Afrika topmødet over for den sydafrikanske præsident Mbeki, at EU var rede til nye forhandlinger i det nye år.

I det østlige og sydlige Afrika er der ikke indgået aftaler med Djibouti, Eritrea, Etiopien, Malawi, Somalia, Sudan og Zambia. Alle disse lande er mindst udviklede. De vil derfor fortsat være omfattet af "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne.

I Centralafrika er der indgået aftale med Cameroun. Der forhandles fortsat med Gabon. De mindst udviklede lande – Den Centralafrikanske Republik, Den demokratiske republik Congo, Sao Tomé og Príncipe, Tchad samt Ækvatorialguinea – vil fortsat være begunstiget af "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne. Congo-Brazzaville og Gabon, der ikke er mindst udviklede, vil i givet fald blive overført til almindelige toldpræferencer, altså GSP.

I Vestafrika er der indtil nu kun indgået aftaler med Elfenbenskysten og Ghana. Det vil sige, at følgende mindst udviklede lande fortsat vil være begunstiget af "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne: Benin, Burkina Fasso, Gambia, Guinea Bissau, Liberia, Mali, Mauritanien, Niger, Senegal, Sierra Leone og Togo. De Kapverdiske Øer, der den 1. januar 2008 ophører med at være mindst udviklede, vil i en særlig overgangsordning fortsat være begunstiget af "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne indtil den 1. januar 2011. Tilbage vil så være Nigeria, som ikke er mindst udviklet, og hvor der ikke er fremskridt i forhandlingerne. Nigeria vil blive omfattet af de generelle toldpræferencer, GSP.

I Stillehavsområdet er der ikke indgået aftaler med følgende mindst udviklede lande: Kiribati, Salomonøerne, Samoa, Vanuatu og Østtimor. Disse lande vil fortsat være begunstiget af "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne. Blandt de ikke mindst udviklede lande er der indgået aftaler med Fiji og Papua Ny Guinea. Der er derimod ikke indgået aftaler med Cookøerne, Marshalløerne, Nauru, Niue, Palau, Tonga og Tuvalu. Disse lande, der har en meget begrænset eksport til EU, vil blive omfattet af de generelle toldpræferencer, GSP.

Der er som sagt indtil nu indgået i alt 35 aftaler med AVS-lande. Heraf er 20 aftaler om varehandel. 9 af de mindst udviklede AVS-lande har indgået aftaler. 32 mindst udviklede AVS-lande forbliver omfattet af "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne. De Kapverdiske Øer fortsætter som nævnt også under denne ordning til den 1. januar 2011.

Nigeria, Congo-Brazzaville, Gabon og Stillehavsøstaterne Cookøerne, Marshalløerne, Nauru, Niue, Palau, Tonga og Tuvalu, i alt 10 lande, vil blive omfattet af de almindelige toldpræferencer.

Sydafrika fortsætter med den særlige aftale, landet allerede har med EU.

Der synes at være mulighed for fortsatte forhandlinger med Gabon om vareaftaler. De syv østater i Stillehavet har som nævnt en begrænset eksport til EU. Tilbage er altså i givet fald, at det især er Nigeria og Congo-Brazzaville, der toldmæssigt stilles ringere fra den 1. januar. En stor del af eksporten fra Nigeria er imidlertid olie, hvor der ikke vil være nogen forskel. Der vil fortsat være toldfrihed. Nigeria har anmodet om at få de særlige toldpræferencer GSP+, også selv om Nigeria ikke har indgået alle de særlige internationale aftaler, der kan berettige til det.

Skulle der blive indgået aftaler med flere lande inden årsskiftet, og skulle formaliteterne ikke blive klaret, så disse lande i en kort tid skulle komme til at betale told ved eksport til EU, vil regeringen sammen med andre ligesindede EU-medlemslande arbejde for en beslutning om, at tolden betales tilbage.

Som svar på samrådsspørgsmål A vil jeg sige:

Som nævnt i det skriftlige svar på spørgsmål 8 fra Europaudvalget er EPA-forhandlingerne en udmøntning af bestemmelserne i Cotonouaftalen, der blev indgået mellem AVS-landene og EU. Forhandlingsdirektiverne for denne aftale – herunder handelsspørgsmålene – blev forelagt for Folketinget Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg på mødet den 15. maj 1998. Udvalget blev holdt orienteret om forhandlingerne om Cotonouaftalen frem til forhandlingsresultatet senest forud for mødet i Rådet af udenrigsministre den 24.-25. januar 2000. Folketingets samtykke til Danmarks ratifikation af Cotonouaftalen blev givet den 30. maj 2001. I fortsættelse heraf blev Folketingets Europaudvalg orienteret om forslaget til mandat til forhandlingerne med AVS-landene forud for mødet i Rådet den 13. maj 2002. Folketingsvedtagelse V 41, hvori regeringen bl.a. opfordres til at arbejde for visse retningslinjer i forhandlingerne mellem AVS-landene og EU, blev vedtaget den 24. januar 2007.

Forhandlingerne med AVS-lande fortsætter også udover 2007. Markedsforordningen skal afbøde virkningerne af, at undtagelsen i WTO ophører, og sikre, at de AVS-lande, der har indgået aftaler med EU, rent faktisk også får de rettigheder på EU-markedet, som de har forhandlet sig frem til. På baggrund af den omfattende løbende inddragelse af Folketinget blev det skønnet, at der ikke var tale om et nyt forslag af vidtgående rækkevidde.

Jeg vil ikke begynde med at sammenligne med eventuelle andre sager. Jeg vil gerne understrege, at det er indholdet af forhandlingsoplægget, der er det væsentlige, ikke datoen. Det har gennem hele forløbet været klart, at der skulle indgås aftaler om et nyt handelsarrangement for yderligere at integrere AVS-landene i verdenshandelen på ligeværdige vilkår inden for en rimelig overgangsperiode og under hensyntagen til AVS-landenes udviklingsgrad. Der kan naturligvis ikke indgås aftaler, uden at EU også opfylder sin del. Det er det, der foreløbig sker med forordningen om markedsadgang for AVS-lande.

Hvad angår de foreløbige aftalers overensstemmelse med Folketingsvedtagelse V 41 fra januar 2007 så indgik det i et af spørgsmålene fra udvalget i sidste uge, som jeg besvarede i mandags. Af min besvarelse fremgik det, at V 41 bidrager til at fastlægge den danske holdning til EPA-forhandlingerne med AVS-landene. Hovedelementerne er, at regeringen skal arbejde for, at aftalerne skal være udviklingsvenlige, og at EU skal tilbyde told- og kvotefri markedsadgang. Oprindelsesreglerne til EU skal lempes, EU skal øge sin udviklingsbistand til støtte for EPA-processen, og reduktion af told og afgifter skal ske i et statsfinansielt ansvarligt tempo. Endelig fremgår det af vedtagelsen, at handelsrelaterede spørgsmål og tjenesteydelser kun indgår i aftalerne, såfremt AVS-landene ønsker dette, og at det tjener deres udvikling.

Danmarks har i forhandlingerne være i front med udviklingsorienterede holdninger. V 41 er blevet afspejlet i rådskonklusioner om EPA-aftalerne fra maj og november måned 2007, og på det uformelle EU-udviklingsministermøde i Bonn i marts 2007, hvor der var deltagelse af AVS-lande, var mit indlæg bl.a. baseret på retningslinjerne i V 41.

De aftaler, der er indgået med AVS-lande, afspejler efter min mening folketingsvedtagelsen. Disse AVS-lande er tilbudt told- og kvotefri markedsadgang i EU for "Alt undtagen Våben" dog med overgangsordninger for ris og sukker. I markedsforordningen indgår endvidere mere lempelige oprindelsesregler. Derudover er der i de enkelte vare- og EPA-aftaler lange overgangsordninger for AVS-landene for toldafvikling og undtagelser for særligt følsomme varer. Den endelige toldafvikling er for nogle af aftalerne ned til 80,5 pct.

Fra dansk side førte jeg an på det uformelle udviklingsministermøde på Madeira i september 2007 med budskabet om, at der var behov for mere tid til at færdiggøre forhandlingerne. Kommissionen valgte derefter en totrins tilgang, hvor man forsøger at færdigforhandle foreløbige aftaler om markedsadgang for varer inden udløbet af WTO-fristen den 31. december 2007, mens man for de fleste aftalers vedkommende afventer forhandlinger om tjenesteydelser.

Danmark har fortløbende arbejdet for en løsning, hvor den mindre gruppe af ikke mindst udviklede AVS-lande, som ikke på nuværende tidspunkt ser sig i stand til at indgå i økonomiske partnerskabsaftaler, ikke i deres markedsadgang til EU ville blive stillet ringere, end da EPA-forhandlingerne påbegyndte.

I forhandlingerne inden for EU viste det sig ikke muligt at opnå tilstrækkelig tilslutning til en sådan løsning, der samtidigt er WTO-medholdelig. På rådsmødet den 10. december 2007 afgav Danmark sammen med tre andre medlemslande en erklæring, hvori Kommissionen blev opfordret til både at udvise fleksibilitet med henblik på at søge at indgå vareaftaler inden udgangen af 2007 med AVS-lande, som der endnu ikke var indgået aftaler med, og undgå, at nogen AVS-lande bliver ringere stillet fra den 1. januar 2008.

Formanden bad om at få en genpart af udviklingsministerens talepapir oversendt til Europaudvalget.

Steen Gade takkede for den grundige besvarelse. Han var helt på det rene med – og glad for – at udviklingsministeren havde gjort en stor indsats for at følge vedtagelsen i Folketinget, men han mente ikke, udviklingsministeren havde gjort det klart, at det var tilstrækkeligt at henvise til det gamle forhandlingsoplæg og vedtagelsen i Folketinget. Man er kommet i en situation, hvor man går ind for noget andet end det, der var hele ideen i vedtagelsen, nemlig at der ikke var nogen, der måtte komme i klemme. Det er regeringens synspunkt, at hvis der bliver opkrævet en told, skal den tilbagebetales, når man har indgået en ny aftale. Derfor ville han fortsat kritisere, at regeringen ikke havde søgt et nyt mandat.

Han forstod, at sagen var på dagsordenen for rådsmødet næste dag som et A-punkt, og spurgte, om dette var rigtigt.

Han spurgte, om det ikke er muligt i EU at fremkalde en situation, hvor der ikke er nogen lande, der kommer i den klemme, at de skal betale told – f.eks. ved at forlænge fristen. Hvis så nogle lande anlægger en sag i WTO, vil der jo gå nogle år, inden den afgøres, og det har EU før benyttet sig af. Hvad kan man gøre, og hvad vil udviklingsministeren gøre?

Frank Aaen mente, sagen kunne koges ned til, at de rige landes selskaber tiltvinger sig adgang til fattige landes markeder for at tjene flest mulige penge. Det har Danmark sådan set været imod, men nu har Danmark bøjet sig og accepteret, at de, der ikke vil tvinges til at indgå en meget dårlig aftale, skal betale straffold. Mener udviklingsministeren, det er godt, eller mener hun, det er noget svineri, der foregår nede i EU?

Udviklingsministeren var glad for, at Steen Gade anerkendte, at hun havde arbejdet ud fra Folketingets vedtagelse fra januar måned. Hun kunne ikke acceptere kritikken af regeringens brug af et gammelt mandat og gentog, at det ikke er datoen, der er afgørende, men indholdet, og i øvrigt henviste hun til vedtagelsen i Folketinget og den tætte kontakt, der havde været til Europaudvalget om denne sag.

Hun bekræftede, at sagen kommer på rådsmødet dagen efter som et A-punkt.

I svaret til Frank Aaen understregede udviklingsministeren, at der er tale om midlertidige aftaler, og kommissionsformanden har faktisk stillet sig i spidsen for at sikre, at der blive indkaldt til nye forhandlinger med de regionale organisationer med henblik på at indgå egentlige EPA-aftaler. Hun mente ikke, det tjente nogens interesser at forsøge at blokere en vedtagelse af sådanne midlertidige aftaler. Hun pointerede i øvrigt, at der er tale om frivillige aftaler.

Formanden sagde, at når Europaudvalget på det sidste møde havde diskuteret det manglende forhandlingsoplæg, hang det bl.a. sammen med, at det lå før indgåelsen af Cotonouaftalen, og at man på grund af kendelsen i WTO er kommet i den situation, at der fra den 1. januar 2008 indføres told for en række lande, som ikke har fået aftaler, og som ikke er omfattet af "Alt undtagen Våben" toldpræferencerne. Så der lå ikke bare formaliteter bag spørgsmålet om det gamle mandat; der lå også realiteter i det.

Frank Aaen mente ikke, man kunne tale om "frivillige" aftaler mellem de små, fattige lande og det mægtige EU, som truer dem med, at hvis de ikke skriver under på den stiplede linje, så vil man stoppe deres eksport af kakao til EU. Han ville kalde det usmagelig tvang.

Steen Gade fastholdt sit synspunkt på mandatet og mente stadig, det var utilstedeligt at henvise til det gamle mandat fra 1998, som handlede om noget andet, nemlig om hvad der skulle ske efter Loméaftalen.

Med hensyn til substansen må regeringen jo også mene, at det, der er vedtaget, ikke er godt, idet den i erklæringen beklager, at de pågældende lande kommer til at betale told. Hvad kan regeringen så gøre for, at det ikke sker? Man kunne f.eks. "sætte uret i stå", hvis man vil. Alt kan lade sig gøre, hvis man vil.

Udviklingsministeren svarede, at regeringen havde gjort, hvad den kunne, men der var ikke flertal for et bedre resultat, og regeringen kunne ikke blokere, for så ville alle AVS-landene blive straffet, idet WTO's undtagelsesbestemmelse udløber.

Steen Gade opfordrede endnu engang regeringen til at vise flaget, f.eks. ved at stemme imod eller ved at skrive et brev til kommissionsformanden.

Frank Aaen mente, Folketinget måtte være mere skarp i sine vedtagelser, og at Europaudvalget måtte være mere skarp i sine mandater, således at et mandat ikke er gyldigt til evig tid.

Han spurgte, om det ikke er sådan, at når landene får forskellige ordninger, så forhindrer man samhandelen mellem disse lande, altså Syd-Syd handelen.

Der var sat megen fokus på de lande, som ikke har indgået en aftale, men Frank Aaen gjorde opmærksom på, at de øvrige lande nok havde indgået aftaler, men de var blevet presset til det, og det var dårlige aftaler.

Lone Dybkjær spurgte, hvorfor regeringen først havde meddelt, at den ville forelægge forhandlingsoplæg om sagen, og så senere trak det tilbage.

Hun spurgte, hvad regeringen de facto kan gøre på mødet i morgen.

Udviklingsministeren var ikke sikker på, hun forstod Frank Aaens spørgsmål om Syd-Syd handelen, men hun mente ikke, man ville hindre den.

Udviklingsministeren svarede på Lone Dybkjærs spørgsmål, at regeringen de facto ikke kan gøre noget på mødet i morgen, som vil ændre på den klemme, nogle lande er kommet i. Vi kan lave nogle tomme gestus, f.eks. skrive et brev til kommissionsformanden, men det ville hun ikke.

Frank Aaen mente, det var elementær logik inden for handelspolitikken, at når et land havde en aftale og kunne eksportere uden told til EU, så kunne et andet land, som ikke havde en aftale, ikke eksportere en vare til det førstnævnte land, som blev solgt videre til Europa.

Udviklingsministeren sagde, at et af formålene med EPA-aftalerne netop var et fremme den regionale handel. Hvis de enkelte bomuldsproducerende lande i Vestafrika ikke er store nok til at stå for forarbejdningen, men alene kan videresælge råvarer, så kunne de eksportere til andre lande i regionen, som så kunne påtage sig forarbejdningen, inden varerne blev solgt til Europa.

L Punkt 3. Udvalgets videre behandling af beslutningsforslag nr. B 75 (folketingsåret 2006-07) om udarbejdelse af strategi for afvikling af EU's landbrugsstøtte

B 75 (beslutningsforslaget)

B 75 (06) – bilag 4 (betænkning afgivet af EEU 23/5-07)

Dette punkt blev behandlet for lukkede døre.

Formanden foreslog, at Europaudvalget afholder en eksperthøring den 6. februar 2008 kl. 9-12 om afvikling af EU's landbrugsstøtte og nævnte nogle mulige oplægsholdere.

Lone Dybkjær pointerede, at der må foreligge nogle papirer fra regeringen som grundlag for høringen.

Kim Andersen rejste spørgsmålet, om man ikke kunne lave en høring sammen med regeringen, og mente, der eventuelt skulle nogle eksperter med, som repræsenterede erhvervsinteresser.

Formanden foreslog, da der var nye medlemmer i udvalget, at sekretariatet udarbejdede en faktuel note om sagens forhistorie og samtidig gjorde rede for, hvem man kunne tænke sig som oplægsholdere. Så kunne medlemmerne tage stilling til det og eventuelt komme med andre forslag.

Europaudvalget tilsluttede sig formandens sidste forslag.

L Punkt 4. Eventuelt

Dette punkt blev behandlet for lukkede døre.

Formanden sagde med udgangspunkt i den diskussion, der havde været under dagsordenens punkt 2 i samrådet med udviklingsministeren om brugen af gamle mandater, at han havde læst forhandlingsoplægget fra 1998 og ikke mente, det havde noget med den nu foreliggende situation at gøre. Han tilbød at lave udkast til en beretning, hvori man – uden at der skulle være tale om nogen næse til regeringen – dels gav sin mening til kende om behandlingen af den foreliggende sag og dels lægger op til en bedre fremtidig procedure.

Europaudvalget drøftede mandatgivningen og tilsluttede sig formandens forslag.

Til sidst ønskede **formanden** udvalgets medlemmer god jul og oplyste, at det næste Europaudvalgsmøde finder sted den 18. januar 2008.

Mødet slut kl. 15.00

Ref.: BE/jh